

KSCB092

FAŠIZMUS
A JEHO ŠPECIFIKÁ V EURÓPE A
ÁZII

Jakub Drábik

Jaro 2022

MEIDŽI IŠIN

- Reformy meidži – politické a sociálno-ekonomické zmeny v Japonsku v 2. polovici 19. storočia - > výsledkom bol vznik centralizovaného štátu podobného európskym štátom
- odstránili féodálny systém, šógunát a obnovila moc cisára
- Cisár bol hlavou šintoistického (šintó) náboženstva – pôvodné japonské náboženstvo založené na animizme a polyteizme. Jediné náboženstvo, ktoré vzniklo v Japonsku. Dodnes živé, napriek veľkému vplyvu buddhizmu a konfucianizmu

HIROHITO

- Počas reforiem meidži na čelo štátu cisár (do tej doby skôr symbolická moc)
- Hirohito (1926 - 1989)
- Šintó – „cesta bohov“ v období meidži sa stalo štátnym náboženstvom
- Cisár – božský pôvod, poloboh

SVÄTIŇA JASUKUNI

- Založil cisár Meidži v r. 1869, svätyňa zasvätená vojakom, ktorí padli za cisára
- Pôvodne jedna z mnohých, dnes najvýznamnejšia svätyňa v Japonsku
- 2,5 milióna mien vojakov
- Dôležitá symbolická hodnota, japonský nacionalizmus, dodnes vyvoláva kontroverzie

1920S-1930S

- Imperializmus a rasizmus hlboké korene a históriu
- Ultranacionalizmus z malých skupín a kruhov, vplyv najmä nacistické Nemecko – ale len na politické špičky, armádnych dôstojníkov a preberal sa predovšetkým militarizmus
- Veľmi malý/takmer žiadny vplyv fašizmu na japonské politické myslenie
- Japonsko predovšetkým nacionalistická, imperialistická, konzervatívna a militaristická spoločnosť

米英撃滅

正少年兵

征々少年兵

征々少年兵

KITA IKKI

- Do roku 1937 množstvo malých fašistických skupín – žiadna vplyvná
- Vyvinuli teóriu, najlepšie charakterizovanú pojmom „národný socializmus“ no nie nacizmus: kakušin (radikálne reformy)
- Najvplyvnejší Kita Ikki a jeho „Plán na reorganizáciu Japonska“ (1919)

KITA IKKI

- Chcel autoritatívny, nacionalistický štát organizovaný na korporativistických princípoch
- Čiastočne, na nižších úrovniach štátu dovoľoval demokratické voľby
- Industrializácia, modernizácia, zlepšenie postavenia pracujúcich
- Japonsko sa nemá báť použiť v Ázii vojenskú silu, má expandovať, očistiť Áziu od západného imperializmu

KITA IKKI

- Klúčový spojenec Japonska podľa Ikkiho – Spojené štáty
- Poraziť mali Sovietsky zväz a Veľkú Britániu
- Eventuálne by sa Japonsko stalo lídrom sveta a ľudstva – malo sa znovuzrodiť. Proroctvo o druhom príchode Ježiša Krista podľa Ikkiho na západe nepochopili a malo to byť Japonsko
- Ale – žiadne plány pre masové hnutie, ani stranu, všetko malo byť riadené politickou špičkou, žiadny totalitarizmus

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Další teoretici, napr. Motojuki Takabatake
- pôvodne marxista, neskôr zvláštna forma národného socializmu – revolučný, nacionalizácia hospodárstva, násilne prevzatá moc – neúspech, minimálny vplyv
- Počty nac-soc. časopisov: 1932: 7/55, 1935: 5/90

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Množstvo skupín – väčšina z nich nechcela kompletnú revolúciu a zmenu poriadku, skôr im šlo o „duchovnú obnovu“ v rámci starého poriadku
- konzervatívne, autoritárske, militaristické, rešpektovali cisárstvo
- V podstate bez násilia (podporovali vonkajšiu expanziu, no v Japonsku nemalo dôjsť k prevratu, všetko legálnou cestou)

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Radikalizácia u časti armádnych dôstojníkov – malé konšpiračné skupiny, bez snahy o vytvorenie väčších politických hnutí
- Znova podobné princípy – prisahali vernosť cisárovi
- Chceli zväčšiť silu armády, autoritatívnejší štát založený na vitalistických doktrínach, kult vôle, atď
- Extrémny nacionalizmus, zomrú za cisára, ak bude treba

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Ultranacionalizmus – niekoľko spoločností:
- *Sakurakai, Spoločnosť Sakury* – asi najvýznamnejšia, v r. 1931 pokus o štátny prevrat
- *Kōdōha, Skupina cisárskej cesty* - agresívna zahraničná politika, chceli útok na ZSSR
- *Tōseiha, Skupina Kontroly* – dôstojníci, umiernená

SAKURAKAI

- *Sakurakai* v r. 1931 pokus o štátny prevrat – odstránenie parlamentu, no nie cisára. Zavraždili premiéra a pomohli zorganizovať Mukdenský incident
- Na čele podplukovník Hašimoto

KOKUTAI GENRI-HA

- Ďalšia z týchto frakcií „Národný princíp“ (Kokutai Genri-ha)
- Inšpirácia z filozofie Seikyō Gondōa
- Japonci nadradená rasa, pôvodný štýl života (farmári) bol nadradený k dekadentnej modernizácii – potreba návratu
- Úspešný atentát na ďalšieho premiéra 1932

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Destabilizácia politickej scény, spôsobená aj týmito drobnými frakciami (najmä atentáty) – japonská vláda smerom k militarizmu a imperializmu
- Japonský rasizmus: porážky západných armád (rusko-japonská vojna 1905) = sebavedomie, 1919 Versailles žiadosť o rovnoprávnosť, USA&UK odmietli
- Časť frakcií a dôstojníckeho zboru – japonská rasa nadradená, skazený/mäkký západ podradný, ostatné ázijské národy menejcenné

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Ďalšie podobné strany, hnutia a frakcie:
- Veľká japonská mládežnícka strana (Dai Nippon Sekiseikai)

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Na čele Hašimoto
- Modelované podľa Hitlerjugend
- Nacionalistická, militaristická, tréningové a príprava na boj
- Do konca r. 1940 100 000 členov, potom ale množstvo členov narukovalo do armády
- neúspešná

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

- Ďalekovýchodná spoločnosť (Tōhōkai), 1936
- „Japonský Hitler“ – on ale odmietal že by bol fašista.
- Podoba v štýle (uniformy, pochody, ..) ale chcel zachovať monarchiu a obnoviť tradičné hodnoty
- Chceli štát jednej strany a masovú mobilizáciu

RADIKÁLNA PRAVICA V JAPONSKU

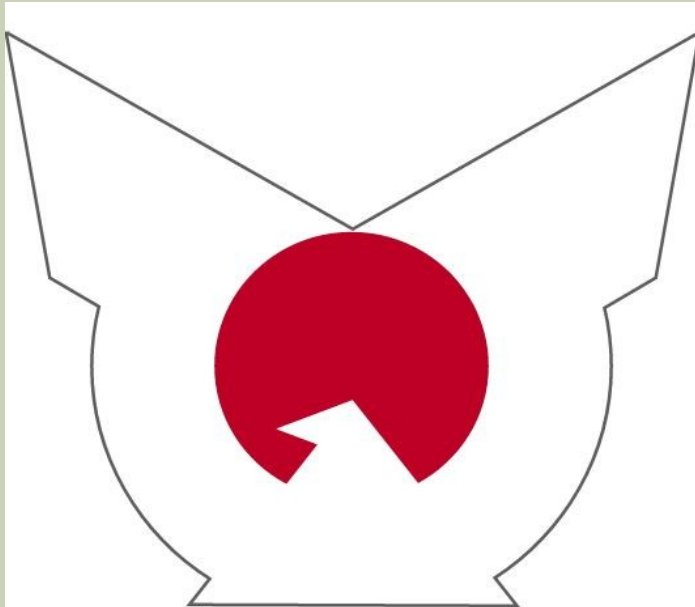
- Inšpirácie, predovšetkým v štýle – nacistické Nemecko, fašistické Taliansko
- Vo voľbách 2,1% 1937, 3% 1942
- 1942 po kritike vlády mu zakázali publikovať a domáce väzenie = poníženie = seppuku

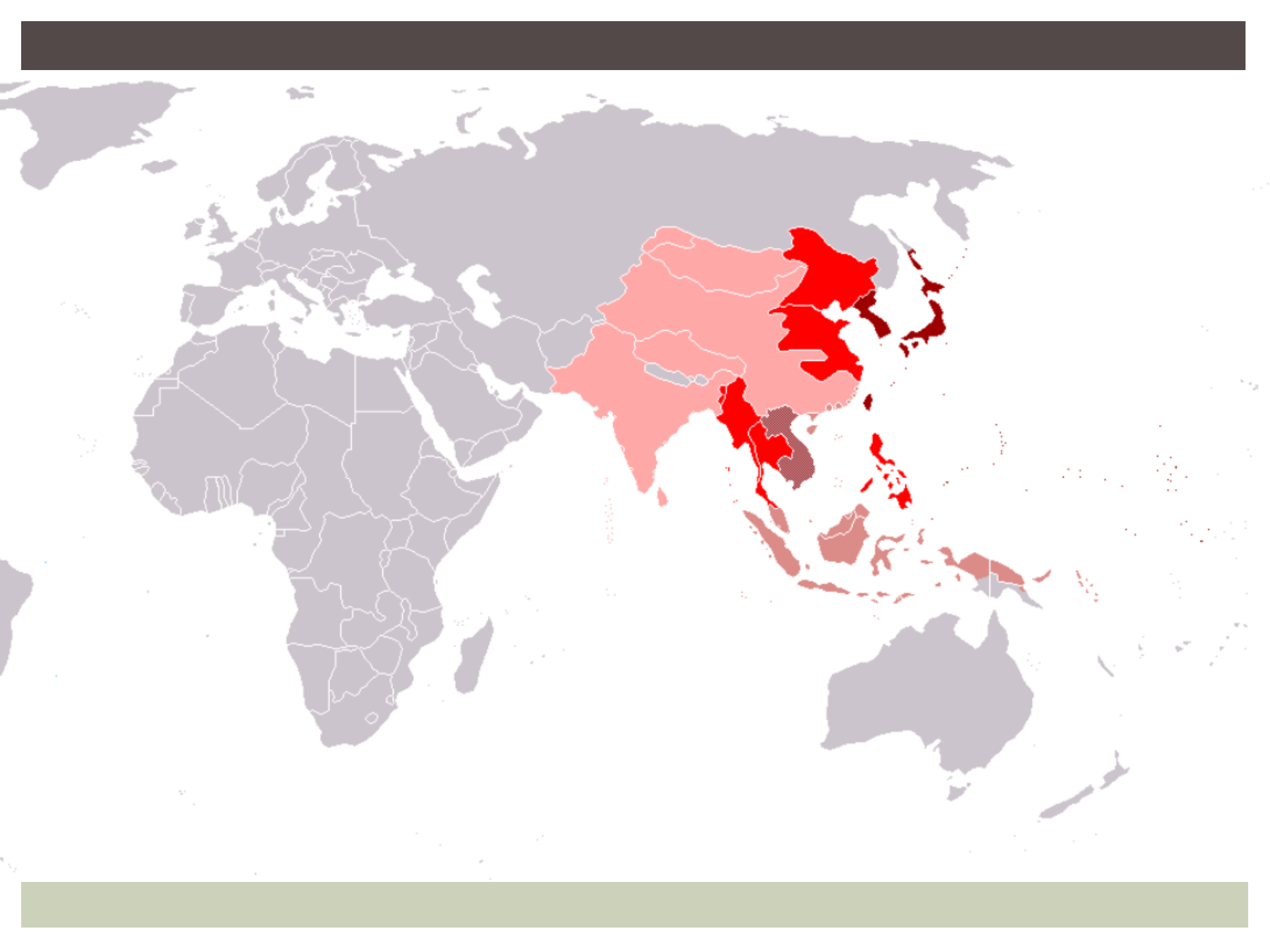
FUMIMARO KONOE

- 1937 vojna s Čínou – vláda sama o sebe militarizovaná, vláda tvrdej ruky – súperenie s armádou
- 1940 – Fumimaro Konoé založil Asociáciu pre podporu trónu (Taisei Jokusankai)

TAISEI JOKUSANKAI

- Efektívna vláda jednej strany – strany síce existovali, ale v rámci Taisei Jokusankai
- Japonský autoritarianizmus komplexný fenomén – štátny byrokrati, konzervatívni ekonomickí teoretici, militaristickí politici
- Ideológia – snaha o Veľkú východoázijskú sféru vzájomnej prosperity/Nový poriadok v Ázii

U.S.S.R.

KAMCHATKA PEN.
(U.S.S.R.)

MONGOLIA

Amur R.

Lupin

Khabarovsk

Harbin

SAKHALIN, 1905

KURILE ISLANDS, 1875

JAPANESE EXPANSION BEFORE PEARL HARBOR

 Terr. under Japanese control, Dec. 7, 1941

Dates indicate year of acquisition or occupation

C H I N A

KWEISUI, 1937

PEKING, 1937

KOREA PROTECTORATE, 1905 ANNEXED, 1910

Vladivostok

MANCHURIA, 1932

Mukden

SHANTUNG PEN., 1905

Tokyo

Yenan

Yellow R.

HANKOW, 1938

Nanking

SHANGHAI, 1937

RYUKYU ISLANDS, 1879

Chungking

Yangtze R.

NANCHANG, 1939

HANGCHOW, 1937

AMOY, 1938

SWATOW, 1939

FORMOSA (TAIWAN), 1895

BONIN IS., 1876

MARCUS, 1899

CANTON, 1938

Hong Kong

KWANGCHOW (Fr.), 1940

VOLCANO IS., 1891

PACIFIC OCEAN

BURMA

Handi

RAINAN, 1939

PHILIPPINE ISLANDS (U.S.)

GUAM (U.S.)

MICRONESIA

OCCUPIED 1914, MANDATED 1922 MARSHALL ISLANDS

THAILAND

Mekong R.
FRENCH INDOCHINA, 1940

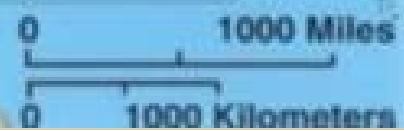
Salgon

BRITISH MALAYA

Singapore

CAROLINE ISLANDS

DUTCH EAST INDIES

3

JAPANESE EMPIRE AUG 1942

A U S T R A L I A

■ JAPAN PROPER
 ■ LAND AND SEA AREAS UNDER JAPANESE CONTROL

ダイトウアキョウドウセンゲン

大日本雄辯會講談社

タチアガッタ ニッポン
エイッ、ヤット
バケモノ タイヂ

2WW

- 1941 Fumimaro Konoe -> Hideki Todžo

2WW

- Hideki Todžo nebol vojenský diktátor – pokúsil sa vytvoriť kult vodcu, paramilitantné mládežnícke organizácie a pod. – no samotné radikálne pravicové kruhy ho kritizovali ako málo autoritatívneho, že vláda je slabá a má málo právomocí
- Počas vojny snaha kopírovať nacistické Nemecko vo fungovaní štátu – riadenie hospodárstva, byrokratický systém atď, avšak neprebrali ideológiu, resp. len veľmi málo z nej (rasizmus)

FAŠIZMUS V JAPONSKU?

- Bol v Japonsku fašizmus?
- Veľa malých hnutí – žiadne nebolo významné a žiadne nerozvinulo komplexnú fašistickú ideológiu
- Prakticky neexistovala vláda jednej strany, aj počas vojnovnej radikalizácie stále do istej miery fungoval pluralitný parlamentný systém a voľby
- Niektorí odbroníci hovoria o "vojenskom fašizme" či "cisárskom fašizme,," iní o „radikálnom šintoistickom ultranacionalizme.“ Plnohodnotný fašizmus to ale nebol